

Latvijas Dabas
fonds

ldf@ldf.lv

**Pasaules
Dabas
Fonds**
sadarbībā ar

Pasaules Dabas
fonds

info@pdf.lv

Latvijas
Ornitoloģijas
biedrība

putni@lob.lv

Zaļā brīvība

Zaļā brīvība

janis@zalabriviba.lv

Latvijas Bioloģiskās
lauksaimniecības
asociācija

MĒRĶIS: 30/30/30

Latvijas Bioloģiskās
lauksaimniecības asociācija

raivis@ekoprodukti.lv

2022. gada 9. decembrī
Nr. 3.6./2022-109

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības
ministram Artūram Tomam Plešam
arturs.toms.pless@varam.gov.lv, pasts@varam.gov.lv

Kopija: Latvijas Republikas Ministru prezidentam
Krišjānim Kariņam
pasts@mk.gov.lv, ieva.ziberga@mk.gov.lv, reinis.brusbardis@mk.gov.lv

Topošajam Vides aizsardzības un reģionālās attīstības
ministram Mārim Sprindžukam
maris.sprindzuks@saeima.lv, birojs@apvieniba.lv

Topošajam Enerģētikas un klimata ministram
Raimondam Čudaram
Raimonds.cudars@saeima.lv, sekretare@vienotiba.lv

Par topošo Eiropas Parlamenta un Padomes dabas atjaunošanas regulējumu

Mēs Jums rakstām pirms plānotās 2022. gada 20. decembra Eiropas Savienības Vides padomes sanāksmes, kurā Eiropas Savienības vides ministri apspriedīs Eiropas Komisijas sagatavoto priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par dabas atjaunošanu.

Mēs aicinām Jūs paust stingru atbalstu Regulai par dabas atjaunošanu un tās savlaicīgai pieņemšanai Eiropas Savienības Vides padomē. Jāpanāk pēc iespējas ātrāka vienošanās par kopējo pieeju, saglabājot augstus mērķus, kādi ir nepieciešami pašreizējās biodaudzveidības un klimata krīzes risināšanai, kā arī šo krīžu ietekmes uz sabiedrību un tautsaimniecību mazināšanai. Zinātnieki, uzņēmēji un pilsoniskā sabiedrība Latvijā un visā Eiropā jau ilgstoši pieprasa steidzamu un izlēmīgu rīcību.

Ilgtermiņa juridisko saistību kontekstā, kuras Latvijai uzliek starptautiskie likumdošanas akti un parakstītās vienošanās, pēdējie ANO Klimatu pārmaiņu samita (COP 27), kā arī ANO samita par bioloģisko daudzveidību (CBD COP15) pārrunu rezultāti vēlreiz skaidri parādīja, ka bioloģiskās daudzveidības zudums un klimata pārmaiņas ir jārisina saistīti. **Regulas par dabas atjaunošanu pieņemšana ir izšķirīgi būtiska, lai izvairītos no ekosistēmu sabrukuma un novērstu klimata pārmaiņu un bioloģiskās daudzveidības zaudēšanas sliktākos scenārijus.** Atjaunot ES mitrzesmes, upes, mežus, zālājus, jūras ekosistēmas, dabai draudzīgu pilsētvidi un sugas, kas tur mājo, ir svarīga un efektīva investīcija mūsu pārtikas drošībā, noturībā pret klimata pārmaiņām, veselībā un sabiedrības labklājībā.

Regulas ieviešana ir būtiska svarīga Latvijai ne tikai, lai pasargātu un atjaunotu mūsu dabas vērtības un veicinātu noturību pret klimata pārmaiņām, bet arī lai labāk pildītu saistības, kas izriet no ES kopīgajiem normatīvajiem aktiem. Pēdējais Dabas Aizsardzības pārvaldes sagatavotais ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes aizsargājamo biotopu stāvokli rāda skaudru ainu - tikai 10% no īpaši dzīvotnēm ir labvēlīgā aizsardzības stāvoklī, 45% stāvoklis ir nelabvēlīgs, un 38% tas ir nelabvēlīgs un turpina pasliktināties. Biotopu direktīva nosaka, ka ES dalībvalstu pienākums ir nodrošināt šo dabas vērtību saglabāšanu un labvēlīgu aizsardzības stāvokli.

Latvijā ir zinātnē un labākajā praksē balstīta, ilga pieredze dabas vērtību atjaunošanā, kuru ir iespējams izmantot un replicēt daudz plašākā mērogā. Dabas aizsardzības pārvalde ir izstrādājusi ES nozīmes biotopu aizsardzības, apsaimniekošanas un atjaunošanas vadlīnijas. Vadlīnijās aprakstītās metodes pārbaudītas un adaptētas Latvijā īstenotajos LIFE programmas projektos kuros ir veikta nosusinātu, degradētu un pat izstrādātu purvu atjaunošana, upju dabiskā tecējuma un upju palieņu atjaunošana, dabisko zālāju atjaunošana, aizsargājamo mežu, piekrastes un citu biotopu atjaunošana.

Lai arī mēs saprotam, ka Latvijas pozīcija attiecībā uz Regulu par dabas atjaunošanu vēl tiek formulēta, mēs ceram, ka varam paļauties uz Jūsu atbalstu Eiropas Komisijas priekšlikumam decembrī plānotajā Padomes sanāksmē.

Mēs pilnībā atbalstām ierosināto regulējumu kā izšķirīgi svarīgu, lai apturētu bioloģiskās daudzveidības zudumu, kā arī mazinātu klimata pārmaiņas un to negatīvās sekas. Mēs gribētu sevišķi izcelt vairākas svarīgas nianšes, kuras jāņem vērā, lai Regula par dabas atjaunošanu būtu jēgpilna un sasniegtu izvirzītos virsmērķus:

- Normatīvajā aktā jāiekļauj visaptverošs mērķis ieviest efektīvas un uz platībām balstītas dabas ekosistēmu atjaunošanas prasības vismaz 20 procentos no Eiropas Savienības sauszemes teritorijas un vismaz 20 procentos no Eiropas Savienības jūras platībām līdz 2030. gadam, sadalot šos apjomus starp dalībvalstīm godīgi un caurspīdīgi. Atjaunotās platības palīdzēs sasniegt ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas mērķi aizsargāt vismaz 30 % ES jūras un sauszemes teritoriju un stingri aizsargāt vismaz trešo daļu no tām, nodrošinot, ka aizsargātajās platībās biotopu kvalitāte uzlabojas;
- Jāprecizē saistība ar Kopējās Zivsaimniecības politikas koplēmumu procedūru, lai izvairītos no situācijas, kurā jūras ekosistēmu atjaunošanas mērķus kļūst neiespējami īstenot praksē;

- Lai nodrošinātu efektīvu regulējuma ieviešanu, normatīvajam aktam jāpaver ceļš dabas atjaunošanai paredzēta finansējuma nodrošināšanai saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmas vidustermiņa pārskatu;
- Jāievieš ekosistēmu atjaunošanas laika grafiks. Dabisko ekosistēmu atjaunošana bieži nedod tūlītējus rezultātus, tie novērojami ilgākā laika posmā. Atjaunošanas aktivitātes jāīsteno savlaicīgi, lai tās dotu labumu Eiropas Savienības klimatneitralitātes mērķa sasniegšanai līdz 2050. gadam;
- Upju dabīgā tecējuma un upju palieņu atjaunošanai ir jāuzstāda izmērāmi mērķi ar skaidriem termiņiem. Līdz 2030. gadam būtu jāatjauno dabīgais tecējums 15 procentos jeb 178 000 km no Eiropas Savienības upju kopējā garuma;
- Bioloģiskās daudzveidības zudums un klimata pārmaiņu negatīvā ietekme ir izteikti redzama lauksaimniecības zemēs, tāpēc vismaz 10 % no izmantotajām lauksaimniecības zemēm būtu jāievieš biodaudzveidībai labvēlīgas saimniekošanas prakses un daudzveidīgi ainavas elementi;
- Purvi ir gan bioloģiskajai daudzveidībai, gan klimatam vitāli svarīgas ekosistēmas, tāpēc normatīvajā regulējumā jāizvirza mērķis atjaunot dabisko mitruma režīmu visos nosusinātajos purvos.

Mēs priecāsimies par turpmāku viedokļu apmaiņu par galvenajām prioritātēm, kā arī labprāt atbildēsim uz visiem jautājumiem attiecībā uz Jūsu atbalstu Regulai par dabas atjaunošanu pirms plānotās Eiropas Savienības Vides padomes sanāksmes. Aicinām sazināties ar mums, rakstot atbildi e-pastā.

Ar cieņu –

Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas, Latvijas Dabas fonda, Latvijas Ornitoloģijas biedrības, Pasaules Dabas fonda un Zaļās brīvības vārdā (alfabētiskā secībā),

Inga Račinska

Latvijas Dabas fonda direktora p.i.

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS
AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU